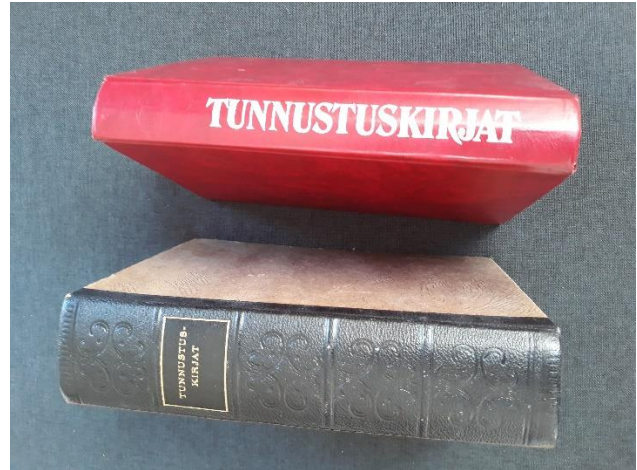

A.E.Koskenniemen johdannot
luterilaisiin tunnustuskirjoihin
(Tunnustuskirjat, 1948)

AUGSBURGIN TUNNUSTUS.

Vuoden 1530 alussa saksalais-roomalaisen valtakunnan keisari Kaarle V kutsui koolle valtiopäivät Augsburgin kaupunkiin sen vuoden huhtikuun 8. päiväksi. Valtiopäivien tuli paitsi neuvotella siitä, mihin toimenpiteisiin oli ryhdyttävä uhkaavan turkkilaisvaaran johdosta, myös harkita, mitä olisi tehtävä ja päätettävä pyhän uskon ja kristillisen uskonnon piirissä syntyneen jakautumisen ja rikkinaisuuden johdosta. Jälkimmäisen kysymyksen onnellista ratkaisemista keisari piti tärkeänä, että erimielisyys poistettaisiin, keskinäinen vastahakoisuus lopetettaisiin, esiintyneet harhat uskottaisiin Vapahtajan huomaa, rakkaudessa ja suopeasti ahkeroitaisiin toinen toisensa mielipiteiden kuulemista ja punnitsemista, että kaikki voitaisiin sovittaa yhdeksi ainoaksi kristilliseksi totuudeksi ja syrjäyttää kaikki se, mikä puolin ja toisin ei ollut tullut oikein tulkituksi ja missä ei ollut oikein toimittu. ”Kaikki eläkööt yhdessä ainoassa yhteisössä, kirkossa, ja yhteydessä, samoin kuin me elämme ja taistelemme yhden ainoan, Kristuksen johdon alaisina.”

Heti keisarin kutsun saavuttua Saksin vaaliruhtinas Johan antoi kanslerinsa Brückin kautta Martti Lutherin ynnä eräiden muiden tehtäväksi näitä valtiopäiviä silmälläpitäen valmistaa asiakirjan, jossa käsiteltäisiin niitä kysymyksiä, joiden vuoksi mainittu jakautuma niin uskon kuin ulkonaisten kirkollisten olojenkin kohdalla yhä jatkui. Tällainen alustava asiakirja, Philipp Melanchthonin valmistama, esitettiin Torgaussa. Uskonpuhdistuksen edustajien oli alun perin määrä Augsburgissa esittää ainoastaan riidanalaiset kohdat, erikoisesti uskoa ja hyviä tekoja koskevat. Asiakirjasta olisi näin muodostunut valtakunnankirouksessa olevan Lutherin ja hänen

suojelijoidensa, erikoisesti Saksin vaaliruhtinaan puolustus. Mutta kun edustajat saapuivat Augsburgiin, saivat he kuulla, että katolilaisella taholla Luther julkisesti rinnastettiin Zwingliin, Karlstadtin ynnä muihin harhaoppisiin ja että hän selitettiin ”kirkon sisäiseksi viholliseksi”, joka oli joutunut jokaiseen Skyllaan ja Kharybdikseen, mieheksi, joka selittää paavin vastakristukseksi ja kirkon portoksi. Näin ollen luterilaiset huomasivat olevansa pakottuneita laajentamaan ja täydentämään alkuperäistä puolustussuunnitelmaa oppia kokonaisuutena käsittäväksi ja tekemään siitä Tunnustuksen - se oli Melanchthonin suosittama nimitys laadittavalle esitykselle. ”Me lähetämme Sinulle”, niin Melanchthon kirjoitti Lutherille toukokuun 11. päivänä, ”puolustuksemme, joka paremminkin on tunnustus”. Tähän Tunnustukseen sisällytettiin myös hyökkäykset niitä harhaoppeja vastaan, joista Lutheria ja hänen kannattajiaan oli syytetty.

Tunnustuksen laati Melanchthon. Se sisälsi sekä ne uskonpuhdistuksen perustotuudet, joita Luther vuodesta 1517 alkaen oli julistanut, että luterilaisten jumaluusoppineiden Lutherin johdolla pidettyjen erinäisten neuvottelujen pääsisällön. Tunnustuksen koko materiaali on Lutherin ajatusten hallitsema; Luther perästäpäin lausuikin, että Augsburgin tunnustus ja hän ovat yksi ja sama. Augsburgin valtiopäivilläkin Luther, huolimatta siitä, että hän valtakunnankirouksen alaisena ei voinut olla läsnä valtiopäivillä, vaan seurasi asioiden kehitystä Koburgista käsin, kuitenkin oli luterilaisten päähenkilö. Vaikka Melanchthon olikin Augsburgin tunnustuksen muovailija, oli sen valtiopäiville esittämisen hetki kesäkuun 25. päivä, kello kolme jäljestä puolen päivän sittenkin Lutherin ja hänen esiintuomansa evankeliumin totuuden suuri hetki. Mutta Melanchthonhan olikin, niinkuin joku sattuvasti on huomauttanut, vain asesepän poika, mutta Luther kaivostyömiehen poika!

Tunnustus esitettiin valtiopäiville sekä saksanetta latinankielisenä. Kumpikin teksti on katsottava alkuperäiseksi. Tunnustus kuitenkin joka tapauksessa luettiin julki saksankielisenä. Sen vaikutus oli valtava. Luther sanoi tätä tunnustusta ”viimeiseksi pasunaksi ennen tuomiopäivää”. Valtavalla voimallaan se vaati ja myös sai välittömän kannanoton niin puolella kuin toisellakin. Evankeliumin ystävät iloitsivat, viholliset olivat hämmästyneitä. Kardinaali Campeggin kerrotaan lausuneen, että hän kyllä omasta puolestaan sallisi tällaisen opetuksen, mutta koska myöntymys merkitsisi ennakkotapauksen syntymistä samanlaisia myönnytyksiä täytyisi tietysti tehdä muissakin maissa niin sellaista ei voida sietää.

Luther lausui voiton johdosta: ”Minä iloitsen suuresti siitä, että olen saanut elää siihen hetkeen, jona Kristus niin suuressa kokouksessa ja hänen niin suurten tunnustajiensa toimesta julkisesti kirkastettiin tämän joka suhteessa erittäin oivallisen Tunnustuksen kautta. Näin on käynyt toteen sana: ‘Minä puhun sinun todistuksistasi kuningasten edessä’ (Ps. 119: 46), ja se toinenkin sana ‘enkä häpeään joudu’ on myös toteutuva.”

Molemmat alkuperäiset Tunnustuksen kappaleet ovat katolilaisen vihan ansiosta hävinneet, mutta tallella olevat käsikirjoitukset ovat kuitenkin Tunnustuksen meille säilyttäneet.

